

Asia: VN/15900/2022

## **Lausuntopyyntö; luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi;  
Maahanmuuttoviraston lausunto

Maahanmuuttovirasto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisessa asiassa. Esitetyt lakimuutokset tarkoittavat entistä laajempaa mahdollisuutta viranomaisten väliseen yhteistyöhön Suomen alueen ulkopuolella, myös ilman erillistä ulkopuolista pyyntöä. Esityksen mukaisesti Suomen viranomaisena Maahanmuuttovirastoon voisi kohdistua kansainvälisen avun tai yhteistoiminnan pyyntö. Yhteistoiminta yhdessä kumppaneiden kanssa sekä Suomen alueella että sen ulkopuolella voisivat mahdollisesti koskea kaikkia viranomaisia, ja koska mahdollisia tilanteita on lukuisia ja niitä on vaikea ennakoida, ei tyhjentävä listaus ole mahdollinen.

Ehdotus maantieteellisten rajausten poistamisesta kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annetun lain 5 §:stä selkeyttäisi säännöksen tulkintaa ja nopeuttaisi toimintaa kiireellisissä sekä poikkeuksellisissa tilanteissa. Tarkasteltuna yhteisesti kaikkien ehdotettujen lakimuutosten kanssa muutokset kiireellisyyssmenettelyyn sekä käsitteiden ”kansainvälinen apu”, ”yhteistoiminta” ja ”muu kansainvälinen toiminta” soveltaminen käytännön tilanteessa voisivat koskettaa myös Maahanmuuttovirastoa, mikäli ne kohdistuisivat viraston toimivaltaan kuuluviin tehtäviin.

Esitetyt lakimuutokset konsulipalvelulakiin antavat ulkoasiainhallinnolle mahdollisuuden pyytää muilta Suomen viranomaisilta tukea konsulipalveluiden hoitamiseen, jotka sille kuuluvat konsulipalvelulain tai muun lainsäädännön nojalla, mikäli sen omat voimavarat ovat riittämättömät.

Virka-apupyynnö voisi kohdistua myös Maahanmuuttovirastoon, jos pyydetyn tehtävän vaatimukset ja tarpeet kohdistuisivat viraston toimialaan ja virasto olisi toimivaltainen kansallisen lain nojalla sitä hoitamaan.

Käytännössä olennaisiksi muodostuisivatkin siis pyydetyn avun sisältö ja ehdotettu toiminta, sekä viranomaisen tehtäväalue ja sen edellytykset toteuttaa pyyntö. Erilaisia käytännön tilanteita on etukäteen vaikea ennakoida tyhjentävästi. Maahanmuuttoviraston toimialan kannalta mahdollisia tarpeita mm. ”yhteistoiminnalle” voisi olla esimerkiksi Suomen edustustoihin kohdistuvat erilaiset lupahakemukset ja niiden käsittely. Näissä ja muissa mahdollisissa tilanteissa on tärkeä varmistaa viraston toimivalmiudet sekä riittävät resurssit myös henkilöstön osalta. Toimivaltuuksien osalta Maahanmuuttoviraston näkemys on, ettei tarvetta säätää niistä erikseen ole. Virastoa koskevista toimivaltakysymyksistä on säädetty ulkomaalaislaissa (301/2004) tehtäväkohtaisesti, ei paikkakohtaisesti, eikä myöskään laissa Maahanmuuttovirastosta (156/1995) viraston toiminnalle aseteta nyt tarkasteltavana olevien tehtävien kannalta merkityksellisiä rajoitteita.

Ylijohtajan sijainen, apulaispäällikkö Elina Immonen

Johtava asiantuntija Heli Sibelius

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 01.07.2022 klo 13:29. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu: Ulkoministeriö

Sibelius Heli  
Maahanmuuttovirasto